

Χρονολόγιο της Επανάστασης

«Ο λόρδος Μπάυρον». Πριν από την ενεργή συμμετοχή του στο φιλελληνικό κίνημα το 1823, ο Άγγλος ποιητής Μπάιρον (1788 - 1824), άσκησε με το έργο του αποφασιστική επίδραση στους καλλιτεχνικούς και λογοτεχνικούς κύκλους της Γαλλίας, υπέρ της ελληνικής υπόθεσης. Ο θάνατός του στο Μεσολόγγι, αύξησε το θαυμασμό της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης για τον ρομαντικό αυτόν φιλέλληνα (Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας, Παρίσι).

1821

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, υπασπιστής του τσάρου Αλεξάνδρου Α', αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας, φθάνει στο Ιάσιο όπου ο ηγεμόνας της Μολδαβίας Μιχαήλ Σούτσος προσχωρεί στο κίνημά του και του παραδίνει την πόλη. Ο Υψηλάντης καλεί σε επανάσταση με προκηρύξεις και συστήνει τον Ιερό Λόχο. Εξέγερση στην Πελοπόννησο και τα νησιά (Μάρτιος - Απρίλιος). Απαγχονισμός του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε' και των μελών της Ι. Συνόδου. Θανάτωση του Αθανασίου Διάκου στη Φθιώτιδα. Μάχη του Βαλτετσίου (14 - 15 Μαΐου). Συνέλευση των Καλτετζών (7 Ιουνίου). Μάχη του Δραγατσανίου (19 Ιουνίου). Ο Δημήτριος Υψηλάντης φθάνει στα Βέρβαινα. Άλωση της Τριπολιτζάς (5 Οκτ.). Αρχίζουν να καταφθάνουν στην Ελλάδα οι φιλέλληνες εθελοντές (περίπου 1.200 έλαβαν μέρος στον πόλεμο της ελληνικής ανεξαρτησίας).

Συνέδριο του Laybach (12 Ιαν - 12 Μαι). Πρωτοβουλίες του Μέτερνιχ να διασφαλιστεί η καταστολή της επανάστασης στη Νεάπολη της Ιταλίας. Η είδηση της ελληνικής εξέγερσης γίνεται δεκτή με δυσαρέσκεια. Ο τσάρος αποκηρύσσει το επαναστατικό κίνημα του Αλ. Υψηλάντη.

«Ο θάνατος του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε». Ελαιογραφία του Ουγκ Φουρό (1803-1873). Το έργο είναι εμπνευσμένο από την «Histoire de la regeneration de la Grece» (Ιστορία της αναγέννησης της Ελλάδας), όπου ο Φρανσουά Πουκε-βίλ περιγράφει ως εξής τη σκηνή του απαγχονισμού: «ο Πατριάρχης συνελήφθη, ενώ φορούσε τα αρχιερατικά του άμφια. Τον έσυραν, του φόρεσαν τη μοιραία θηλειά στο λαιμό και τον κρέμασαν στην πόρτα του Πατριαρχείου, κάτω από τις επευφημίες ενός εξαγριωμένου όχλου που βλασφημούσε τον Χριστό» (Δημαρχείο του Auray).

1822

Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου. Οι επαναστατημένοι Έλληνες διακηρύσσουν την ανεξαρτησία του «ελληνικού έθνους» και ψηφίζουν το Προσωρινόν Πολίτευμα της Επίδαυρου, θεμελιωμένο σε δημοκρατικές αρχές. Δολοφονία του Αλή πασά των Ιωαννίνων από τους Τούρκους. Επανάσταση στην Ανατολική Μακεδονία. Σφαγές της Χίου. Ο Κωνσταντίνος Κανάρης πυρπολεί την τουρκική ναυαρχίδα στη Χίο. Μάχη του Πέτα, με συμμετοχή φιλελλήνων εθελοντών. Ηττα του Δράμαλη στα Δερβενάκια από τα στρατεύματα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου. Οι Έλληνες απευθύνονται «προς τους χριστιανούς μονάρχες της Ευρώπης που συνεδριάζουν στη Βερόνα». Οι απεσταλμένοι τους δεν γίνονται δεκτοί στο συνέδριο· το ελληνικό ζήτημα θάβεται από τη διεθνή διπλωματία.

Επιστολή του προέδρου της Αιτής J. - P. Boyer, με την οποία αναγνωρίζει την ελληνική ανεξαρτησία. Ο Αμερικανός πρόεδρος, Μονροε, αναφέρεται στον ελληνικό ξεσηκωμό. Αυτοκτονία του Άγγλου υπουργού Εξωτερικών Castlereagh. Τον διαδέχεται ο George Canning.

1823

Η ελληνική κυβέρνηση εδρεύει στο Ναύπλιο. Η Β' Εθνοσυνέλευση ψηφίζει την αναθεώρηση του Συντάγματος της Επιδαύρου και εισάγει προοδευτικά άρθρα σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ελευθερία του Τύπου κ.ά. Αφιξη του λόρδου Μπάυρον στην Κεφαλλονιά. Μετάβαση στο Λονδίνο των Ελλήνων απεσταλμένων Ι. Ορλάνδου και Α. Λουριώτη, προκειμένου να διαπραγματευτούν δημόσιο δανεισμό.

Ο Διονύσιος Σολωμός συνθέτει τον *Υμνον εις την Ελευθερίαν* (εκδίδεται το 1825).

Η βρετανική κυβέρνηση αναγνωρίζει τους Έλληνες ως εμπόλεμους με τους Τούρκους. Διακήρυξη του «δόγματος Μονροε» και φιλελληνικό μήνυμα του προέδρου Μονροε.

1824

Ο Λόρδος Μπάιρον φθάνει στο Μεσολόγγι. Α' εμφύλιος πόλεμος (ο Κολοκοτρώνης και οι στρατιωτικοί αρχηγοί της Πελοποννήσου εναντίον των προσκειμένων στρατευμάτων στον Αλ. Μαυροκορδάτο με τον οποίο έχουν συμμαχήσει οι πολιτικοί αρχηγοί της Πελοποννήσου και των νησιών). Κατάληψη της Κρήτης από τον αιγυπτιακό στόλο. Θάνατος του λόρδου Μπάιρον στο Μεσολόγγι. Καταστροφή της Κάσου. Τέλος του Α' εμφυλίου πολέμου. Καταστροφή των Ψαρών. Ναυμαχία του Γέροντα. Β' εμφύλιος πόλεμος (αντιπρόσωποι των πολιτικών και στρατιωτικών της Πελοποννήσου εναντίον των Υδραίων και Σπετσιωτών, που υποστηρίζονται από τους στρατιωτικούς της Ρούμελης).

Πρωτόκολλο της Πετρούπολης σχετικά με το ελληνικό ζήτημα. Ο Μοχάμεντ Αλι της Αιγύπτου αναλαμβάνει την καταστολή της ελληνικής εξέγερσης. Ο Delacroix ζωγραφίζει τον πίνακα *Massacres de Scio* (Σφαγές της Χίου).

1825

Φυλάκιση του στρατηγού Κολοκοτρώνη. Ο Ιμπραήμ πασάς με τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα αποβιβάζονται και εισβάλλουν στην Πελοπόννησο. Καταστροφή της Σφακτηρίας· θάνατος του Ιταλού φιλέλληνα κόμη Σανταρόζα. Αποφυλάκιση του Κολοκοτρώνη. Θάνατος του Παπαφλέσσα στη μάχη στο Μανιάκι. Οι Έλληνες ζητούν την αγγλική «προστασία» την οποία αρνείται η βρετανική κυβέρνηση.

1826

Εθνοσυνέλευση (Νέα Επίδαυρος): λόγω της απελπιστικής κατάστασης στην οποία έχουν περιέλθει οι επαναστατήσαντες Έλληνες, αποφασίζεται να αλλάξει το σύστημα και η διακυβέρνηση ανατίθεται σε μια ολιγομελή και ευέλικτη επιτροπή. «Έξοδος» του Μεσολογγίου και επακόλουθη πτώση του στα χέρια των Τούρκων. Θάνατος του στρατηγού Γκούρα στην Ακρόπολη. Μάχη της Αράχωβας.

Αγγλορωσικό πρωτόκολλο της Πετρούπολης σχετικά με την Ελλάδα. Ρωσικό τελεσίγραφο προς την Τουρκία σχετικά με τη Σερβία και τις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Ρωσοτουρκική συνθήκη του Ackermann.

1827

Ο κόμης Ιωάννης Καποδίστριας εκλέγεται κυβερνήτης της Ελλάδας. Η Γ Εθνοσυνέλευση, η οποία συνεχίζει τις εργασίες της στην Τροιζήνα, ψηφίζει το «Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος». Ο Άγγλος στρατηγός R. Church ορίζεται επικεφαλής του ελληνικού στρατού και ο λόρδος Cochrane επικεφαλής του ελληνικού στόλου. Μάχη του Φαλήρου. Θάνατος του στρατηγού Καραϊσκάκη. Παράδοση της Ακρόπολης στους Τούρκους. Ιδρύεται το πρώτο ελληνικό προξενείο, στη Μάλτα. Ναυμαχία του Ναυαρίνου (20 Οκτ.).

Συνθήκη του Λονδίνου μεταξύ Ρωσίας, Γαλλίας και Αγγλίας σχετικά με το μέλλον της Ελλάδας. Θάνατος του G. Canning. Ο Σουλτάνος αρνείται να δεχτεί τους όρους της συνθήκης του Λονδίνου. Διακόπτονται οι διπλωματικές σχέσεις με την Πύλη.

Οι πληρεξούσιοι των Δυνάμεων φεύγουν από την Κωνσταντινούπολη.

1828

Ο Ιωάννης Καποδίστριας φθάνει στο Ναύπλιο (6 Ιαν.). Για να αντιμετωπίσει την αναρχία που επικρατεί, οργανώνει ένα συγκεντρωτικό σύστημα διακυβέρνησης και δημιουργεί ένα νέο κυβερνητικό όργανο, το Πανελλήνιον, χωρίς να συγκαλέσει την Εθνοσυνέλευση. Διαπραγματεύσεις με τους πληρεξούσιους των Δυνάμεων σχετικά με τα σύνορα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης πεθαίνει στο Μόχατς. Οι πρεσβευτές των Δυνάμεων στην Κωνσταντινούπολη (Stangford Canning, Guilleminot και Ribeaupierre) συνεδριάζουν στον Πόρο. Στο Πρωτόκολλο του Λονδίνου (4/16 Νοεμβρίου) ορίζεται η αποστολή γαλλικών στρατευμάτων στην Πελοπόννησο. Οι Δυνάμεις θέτουν υπό την προστασία τους τον Μοριά και τις Κυκλάδες. Το γαλλικό εκστρατευτικό σώμα, υπό την αρχηγία του στρατηγού Μαιζών, φθάνει στην Πελοπόννησο για να εκδιώξει τα στρατεύματα του Ιμπραήμ πασά. Ξεσπάει ο ρωσοτουρκικός πόλεμος.

1829

Δ' Εθνοσυνέλευση στο Άργος, η οποία ουσιαστικά επικυρώνει τα νομοσχέδια που προτείνει ο κυβερνήτης. Δυσaréσκεια και αντιπολίτευση προς το καθεστώς Καποδίστρια. Τελευταία μάχη της Επανάστασης στην Πέτρα Βοιωτίας.

Πρωτόκολλο του Λονδίνου (10/22 Μαρτίου), βελτιώσεις στο πρωτόκολλο του Νοεμβρίου 1828. Ρωσοτουρκική συνθήκη Ανδριανούπολης: οι Τούρκοι αποδέχονται τους όρους της Ιουλιανής συνθήκης (1827) και του πρωτοκόλλου του Μαρτίου 1829.

1830

Επαναστατικές εκδηλώσεις σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Ο ναύαρχος Μιαούλης αντιτίθεται στη διακυβέρνηση Καποδίστρια και πυρπολεί τον ελληνικό στόλο στο λιμάνι του Πόρου.

Πρωτόκολλο του Λονδίνου (3 Φεβρ.) που αναγνωρίζει την ανεξαρτησία της Ελλάδας και καθορίζει τα σύνορά της. Οι Δυνάμεις επιλέγουν τον Λεοπόλδο του ΣαξΚομπούργκ ως ηγεμόνα - κυριάρχη της Ελλάδος. Ο Λεοπόλδος αρνείται το θρόνο.

«Η τελευταία Μετάληψη των Μεσολογγιτών». Ελαιογραφία του Λουί Ζοζέφ Τουσέν Ροσινιόν (1781-1850). Ανάμεσα στις ηρωικές μορφές των πολιορκημένων, ο Μητροπολίτης Ρωγών Ιωσήφ. Κατά την Εξοδο ήταν ανάμεσα στους υπερασπιστές του Ανεμόμυλου και ανατίναξε τον μύλο, όπου ήταν οχυρωμένος μαζί με τους λιγιστούς συμπολεμιστές του. Τραυματισμένο θανάσιμα τον βρήκαν οι Τούρκοι και τον απαγχόνισαν στις 13 Απριλίου 1826 (Νέα Υόρκη, ιδιωτική συλλογή).

1831

Δολοφονία του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια (9 Οκτ.). Επακολουθεί περίοδος αναρχίας.

1832

Η Εθνοσυνέλευση ψηφίζει το λεγόμενο «Ηγεμονικό Σύνταγμα». Συνεχίζονται οι συζητήσεις όσον αφορά στη ρύθμιση των συνόρων. Δημιουργούνται τρία πολιτικά κόμματα.

Ο Όθων της Βαυαρίας επιλέγεται ως βασιλιάς της Ελλάδας, σε εφαρμογή της συνθήκης που υπογράφουν η Αγγλία, η Γαλλία, η Ρωσία και ο Λουδοβίκος Α', βασιλιάς της Βαυαρίας. Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (18/30 Αυγούστου): προσάρτηση της περιοχής της Λαμίας στο ελληνικό κράτος.

1833

Συγκρούσεις μεταξύ ατάκτων ελληνικών στρατευμάτων και γαλλικών στρατιωτών στο Άργος. Ο Όθων της Βαυαρίας φθάνει στο Ναύπλιο. Ορίζεται συμβούλιο αντιβασιλέων έως την ενηλικίωση του βασιλιά. Η διοίκηση συγκεντρώνεται στα χέρια των Βαυαρών. Η Εθνοσυνέλευση που επρόκειτο να ασχοληθεί με το Σύνταγμα δεν θα συγκληθεί ποτέ.

«Στρατιώτες της γαλλικής αποστολής στο Μοριά». Ελαιογραφία του Νοέλ Ντιεντονέ Φινάρ (1797-1852). Το 1828, οι μεγάλες δυνάμεις - Γαλλία, Αγγλία, Ρωσία - αποφάσισαν την εκκένωση της Πελοποννήσου, την οποία κατείχαν τα αιγυπτιακά στρατεύματα του Ιμπραήμ Πασά. Το εγχείρημα ανέλαβε το γαλλικό εκστρατευτικό σώμα (14.000 άνδρες), υπό την αρχηγία του στρατηγού Μεζόν (Μουσείο Μπενάκη).

Αλέξανδρος Σούτσος, Πανόραμα της Ελλάδος.

Αναγνωρίζεται η ανεξαρτησία της Αιγύπτου. Ρωσοτουρκική συνθήκη του HunkiarIskelesi. Στο Βερολίνο, η Πρωσία, η Ρωσία και η Αυστρία συμφωνούν να προστατεύσουν την ακεραιότητα της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και να εδραιώσουν την Ιερή Συμμαχία, υποσχόμενες αλληλοβοήθεια σε περίπτωση επίθεσης.

1834

Οι Τούρκοι φεύγουν από την Ακρόπολη. Η Αθήνα γίνεται πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Επιλεγμένα αποσπάσματα από άρθρο της Λουκίας Δρούλια, στο περιοδικό 7 ΗΜΕΡΕΣ της εφημερίδας Καθημερινή, Αθήνα 1997, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΓΑΛΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Επιλογή αποσπασμάτων : Αντώνης Μπόζης